

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 5/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti BCI, a. s., Mydlárska 7A, Žilina, IČO 31617794, zastúpenej advokátskou kanceláriou Karkó s. r. o., Sad na Studničkách 32, Žilina, v mene ktorej koná advokát Mgr. Richard Karkó, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 40/2018, 2 Obdo 41/2018 z 27. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti BCI, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti BCI, a. s., Mydlárska 7A, Žilina,

IČO 31617794 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 40/2018, 2 Obdo 41/2018 z 27. augusta 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že spoločnosť JOHNNY SERVIS s. r. o., Gajary-Dolečky (ďalej len „žalobkyňa“), sa návrhom na začatie konania (ďalej len „žaloba“) doručeným Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) 1. apríla 2014 domáhala proti sťažovateľke (žalovanej a dlžníčke) určenia pravosti celkom 130 pohľadávok v súhrnnej výške 37 340,87 € z titulu nezaplatených cien za služby, ktoré boli súhrnnou prihláškou prihlásené do reštrukturalizácie sťažovateľky [v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“)] povolenej uznesením okresného súdu sp. zn. 3 R 4/2013 z 19. decembra 2013 a popreté reštrukturalizačnou správkyňou sťažovateľky. V právnej veci žaloby sa konanie na okresnom súde viedlo pod sp. zn. 26 Cbi 17/2014.

3. V právnej veci žaloby okresný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 26 Cbi 17/2014 zo 4. augusta 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel, t. j. určil, že pohľadávky žalobkyne voči sťažovateľke bližšie špecifikované v jeho výroku v celkovej sume 37 340,87 € sú, čo sa týka právneho dôvodu, poradia, vymáhateľnosti a sumy, v celom rozsahu zistené.

4. Sťažovateľka proti rozsudku okresného súdu podala riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 13 CoKR 30/2015 z 30. marca 2016 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 19. apríla 2016.

5. Následne okresný súd uznesením sp. zn. 26 Cbi 17/2014 z 12. apríla 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu I“) uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok v sume 12 935 € za ňou podané odvolanie – riadny opravný prostriedok, a to v lehote do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia.

6. Okresný súd tiež uznesením sp. zn. 26 Cbi 17/2014 zo 17. júna 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu II“) uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok v sume 12 935 € za žalobkyňou podanú žalobu, a to v lehote do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia.

7. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu I, ako aj proti uzneseniu okresného súdu II riadne a včas odvolania – riadne opravné prostriedky, ktorými namietala nesprávnosť výšky týmito rozhodnutiami vyrubeneho súdneho poplatku. Sťažovateľka svoje odvolania odôvodňovala najmä tým, že v danom prípade ide o osobitný typ konania – tzv. incidenčné sporové konanie v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorého predmetom bol podľa jej názoru iba jeden nárok, a to nárok na určenie pravosti prihlásených pohľadávok. Súdny poplatok v zmysle položky 1 písm. b) v spojení so 6. poznámkou k položke 1 prílohy (Sadzobník súdnych poplatkov) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom v rozhodujúcom období za žalobu, ako aj za odvolanie preto mal byť vyrubený iba vo výške 99,50 €, a nie [za každú popretú pohľadávku osobitne, t. j. 130 x 99,50 €, pozn.] vo výške 12 935 €.

8. Krajský súd o odvolaniach sťažovateľky rozhodol uznesením sp. zn. 13 CoKR 3/2018 z 28. februára 2018 (ďalej len „uznesenie krajského súdu I“) tak, že uznesenie okresného súdu I ako vecne správne potvrdil, a uznesením sp. zn. 13 CoKR 4/2018 z 28. februára 2018 (ďalej len „uznesenie krajského súdu II“) tak, že uznesenie okresného súdu II ako vecne správne potvrdil. Uznesenie okresného súdu I v spojení s uznesením krajského súdu I a uznesenie okresného súdu II v spojení s uznesením krajského súdu II nadobudli právoplatnosť 16. marca 2018.

9. Sťažovateľka proti uzneseniu krajského súdu I a uzneseniu krajského súdu II podala včas dovolania – mimoriadne opravné prostriedky, ktoré odôvodnila v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tým, že dovolaniami napadnuté rozhodnutia, pokiaľ ide o určenie výšky súdneho poplatku za žalobu a za odvolanie, vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, resp. že rozhodnutia krajského (odvolacieho) súdu záviseli od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi najvyššieho (dovolacieho) súdu ešte nebola vyriešená. Avšak dovolania sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu I a uzneseniu krajského súdu II boli uznesením najvyššieho súdu pre neprípustnosť odmietnuté. Uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 8. októbra 2019.

10. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti okrem iného uviedla:

«...V danom konkrétnom prípade boli dovolania sťažovateľa odmietnuté bez toho, aby sa dovolací súd vôbec zaoberal dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pretože podľa jeho názoru nie je možné podať dovolanie voči rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie o vyrubení súdneho poplatku. Toto má podľa názoru dovolacieho súdu vyplývať z Čl. 4 ods. 2 CSP a za využitia interpretačných metód a s poukazom na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva CSP a rovnako aj vzhľadom na Uznesenie NS SR zo dňa 25.07.2017, č. kon. 4Obdo/18/2017, v ktorom mal NS SR vysloviť rovnaký názor...

Sťažovateľ poukazuje na to, že v žiadnom ustanovení CSP nie je uvedené, že dovolanie nie je možné podať voči rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie o vyrubení súdneho poplatku. Z vyššie citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je prípustné voči všetkým rozhodnutiam odvolacieho súdu, s výnimkou rozhodnutí uvedených v § 421 ods. 2 a § 422 ods. 1 CSP, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

CSP teda jednoznačným a striktným spôsobom vymedzuje, kedy je a kedy nie je procesne prípustné dovolanie voči rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a to bez potreby využitia akýchkoľvek výkladových pravidiel.

Nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie o vyrubení súdneho poplatku nespadá pod rozhodnutia uvedené v § 421 ods. 2 a § 422 ods. 1 CSP, je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že dovolania sťažovateľa boli procesne prípustné.

Je skutočne pozoruhodné, ako dovolací súd dospel s využitím „interpretačných metód“ a s poukazom „na princípy všeobecnej spravodlivosti“ k absurdnému záveru, že dovolania sťažovateľa nie sú procesne prípustné, napriek skutočnosti, že v zmysle CSP procesne prípustné sú. Jednoducho povedané, dovolací súd rozhodol o procesnej neprípustnosti dovolaní sťažovateľa bez akejkoľvek opory v zákone.

Dovolací súd teda pri posudzovaní prípustnosti dovolaní sťažovateľa zákon nevyložil ale zmenil, čo je neprípustné a ústavne neakceptovateľné. Z dikcie Čl. 3 ods. 2 CSP predsa jednoznačne vyplýva, že výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Postup súdov, vrátane súdu dovolacieho, by tak mal vychádzať zo zákona, tento interpretovať a aplikovať v súlade s materiálnym poňatím práva, a nie z nejakých predpokladov a domnienok, ktoré navyše ani nie sú zadefinované v príslušných ustanoveniach zákona.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že dovolací súd už v minulosti obdobným a nesprávnym spôsobom zaujal názor o neprípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov, čo nakoniec Ústavný súd SR zvrátil, keď konštatoval, že takýto zákaz zo žiadneho z ustanovení CSP nevyplýva (PLz. ÚS 1/2018). Je teda zrejmé, že dovolací súd, rovnako ako v prípadoch, keď odmietol dovolania z dôvodu zákazu kumulácie dovolacích dôvodov, napádaným Uznesením porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...»

11. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.08.2019, č. kon. 2 Obdo/40/2018, 2Obdo/41/2018 p o r u š e n é b o l o.

II. Ústavný súd Slovenskej republiky Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.08.2019, č. kon. 2 Obdo/40/2018, 2 Obdo/41/2018 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokátskej kancelárie Karkó s.r.o., vedený v [REDAKOVANÉ], IBAN... do 2 mesiacov od právoplatnosti vydaného rozhodnutia.“

II.

Relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

17. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí a zistil, že jej predmetom je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu.

18. Kľúčová námietka sťažovateľky spočíva v tvrdení, že najvyšší súd vec nesprávne právne posúdil, keď dovolania – mimoriadne opravné prostriedky sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu I a uzneseniu krajského súdu II týkajúce sa (ne)správnosti vyrubenia súdneho poplatku za žalobu a za odvolanie proti rozsudku okresného súdu (v takzvanom incidenčnom sporovom konaní v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii, pozn.) v zmysle § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol.

19. Podľa presvedčenia sťažovateľky, keďže uznesenie krajského súdu I a uznesenie krajského súdu II nie je možné zaradiť pod rozhodnutia v zmysle § 421 ods. 2 a § 422 ods. 1

CSP, proti ktorým je dovolanie neprípustné, odmietnutie dovolaní proti uzneseniu krajského súdu I a uzneseniu krajského súdu II pre neprípustnosť je ústavne neudržateľné a arbitrárne.

20. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

21. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

22. Ústavný súd preto považuje za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu: „... 26. *Pri skúmaní hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolací súd zdôrazňuje, že nová právna úprava nerozlišuje rozhodnutia z hľadiska ich formy, ale vychádzajúc z obsahového hľadiska rozhodnutí odvolacieho súdu, vymedzuje neprípustnosť uplatnenia dovolania proti uzneseniam (všeobecne potvrdzujúcim i zmeňujúcim) uvedeným v § 357 písm. a/ - n/ C. s. p.*

V tomto prípade ide o procesné rozhodnutia odvolacieho súdu, teda také, ktoré súd vydá bez toho, aby vec prejednal do jej merita, a preto ich prieskum dovolacím súdom z hľadiska (ne)správneho právneho posúdenia je logicky vylúčený (viď Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1384).

27. Prípustnosť dovolania pri zásadnom právnom význame (§ 421 C. s. p.) je v zmysle vyššie uvedeného koncipovaná aj negatívne. Podľa § 421 ods. 2 C. s. p. nie je dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ C. s. p. Zároveň nie je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p. ani v prípadoch obsiahnutých v ustanovení § 422 ods. 1 C. s. p. Rozhodnutie o vyrubení súdneho poplatku za podanú žalobu, resp. o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie nie je uvedené v predmetnom ustanovení § 357 písm. a/ až n/ C. s. p. a zároveň sa naň nevzťahuje ani ustanovenie § 422 ods. 1 C. s. p.

28. Dovolateľ svoje dovolanie koncipoval podľa § 421 ods. 1 C. s. p., teda odôvodniť ho mohol len nesprávnym právnym posúdením veci (§ 432 C. s. p.). V zmysle právnej úpravy platnej v čase vydania napadnutých rozhodnutí (12.04.2016 a 17.06.2016), t. j. úpravy Občianskeho súdneho poriadku, by nebolo dovolanie prípustné z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa § 239 ods. 3 O. s. p. bola prípustnosť dovolania vylúčená proti uzneseniam odvolacieho súdu týkajúcich sa súdnych poplatkov (okrem prípadov uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p.) Ustálená judikatúra zároveň zastávala názor, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je relevantným dovolacím dôvodom, avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. Právne posúdenie veci je totiž realizáciou vlastnej rozhodovacej činnosti súdu, ktorou sa strane sporu neodnímajú žiadne procesné práva, ktoré jej Občiansky súdny poriadok dáva. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (viď R 54/2012).

29. Dovolací súd sa ďalej stotožňuje so stanoviskom č. 81 publikovaným v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR za rok 2018, v ktorom najvyšší súd uzavrel, že proti rozhodnutiu o súdnom poplatku vydanom súdom prvej inštancie v čase účinnosti právnej

úpravy Občianskeho súdneho poriadku umožňujúcej podanie odvolania, pričom podľa § 357 C. s. p. ale odvolanie proti tomuto rozhodnutiu už nie je prípustné, nebude prípustné ani dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 C. s. p. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. júla 2017, sp. zn. 4Obdo 18/2017). S odkazom na čl. 4 ods. 2 C. s. p. a využitím jednotlivých interpretačných metód (či všeobecných myšlienkových úsudkov) s poukazom na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok, akcentujúc výsledok súdom podaného výkladu, ktorým má byť prioritne spravodlivé usporiadanie procesných vzťahov, dovolací súd v dotknutom konaní uzavrel, že dovolanie podané proti napadnutému rozhodnutiu o súdnom poplatku (a jemu typovo a druhovo podobným rozhodnutiami je neprípustné. Rozhodnutie o súdnom poplatku totiž nespĺňa kritérium zásadnej právnej významnosti takéhoto rozhodnutia, čo zvyrazňuje i skutočnosť, že proti rozhodnutiu o návrhu na vrátenie súdneho poplatku za podanú žalobu právna úprava Civilného sporového poriadku nepripúšťa už ani odvolanie. Neexistencia všeobecného záujmu na rozhodovaní dovolacieho súdu o právnych otázkach vyvstávajúcich z procesných rozhodnutí bez presahu do merita veci, ktorá je zrejmá ako z predchádzajúcej právnej úpravy, tak i právnej úpravy tej súčasnej, neumožnila dovolaciemu súdu realizovať dovolací prieskum.

30. V zmysle vyššie uvedeného, dovolací súd preto konštatuje, že dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nie sú procesné prípustné, z ktorého dôvodu jeho dovolania proti napadnutým uzneseniam odvolacieho súdu podľa § 447 písm. c/ C. s. p., ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať dôvodnosťou dovolaní...“

23. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť

medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť (ústavnej) sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

24. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie právnych predpisov s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

25. Ústavný súd po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že dôvody, ktoré sťažovateľku viedli k záveru o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sú neopodstatnené. Ako to z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, prípustnosť dovolania bola založená na dôvode podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd však v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia v kontexte namietaného dovolacieho dôvodu sťažovateľke vysvetlil povahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku a okrem iného najmä s poukazom na stanovisko č. 81 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 9/2018, podľa ktorého „*Proti rozhodnutiu o súdnom poplatku vydanom súdom prvej inštancie v čase účinnosti právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku umožňujúcej podanie odvolania, pričom podľa § 357*

Civilného sporového poriadku ale odvolanie proti tomuto rozhodnutiu už nie je prípustné, nebude prípustné ani dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku“ (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 18/2017 z 25. júla 2017), podrobne uviedol, akou právnou úvahou dospel k záveru o neprípustnosti dovolaní sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu I a uzneseniu krajského súdu II.

26. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 331/04, III. ÚS 156/06, II. ÚS 442/2014) ďalej vyplýva, že podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

27. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

28. Vychádzajúc z uvedeného a zo skutočnosti, že najvyšší súd primeraným spôsobom aplikoval na vec sa vzťahujúce procesné normy týkajúce sa dovolania a náležite odôvodnil svoje rozhodnutie, ústavný súd konštatuje, že neexistuje relevantná príčinná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na strane jednej a uznesením najvyššieho súdu na strane druhej, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu